

Virágok a művész kertjében (Kannavirág, *Canna Generalis*), 1930 körül

Olaj, vászon, 100,5x55,5 cm
Jelezve balra fent: Ziffer Sándor

Kezdő ár: 6 000 000 Ft / 19 672 EUR
Becsérték: 10 000 000 – 15 000 000 Ft
Estimated value: 32 787 – 49 180 EUR

Ziffer Sándor az I. világháborút követően végleg letelepedett Nagybányán. A Párizst és Németországot is megjárt művész visszavonulása azonban nem jelentette elszigetelődését a nagy kulturális centrumoktól. Az 1920-as években többször kiállított Németországban – Berlinben és Hamburgban. 1927-ben törzstagjává választotta a KUT, s annak több tárlatán is részt vett, illetve a Felsőbányáról ismert barátok, Aba-Novák Vilmos, Kelemen Emil és Patkó Károly oldalán az Ernst Múzeumban is szerepelt kollekciójával ugyancsak 1927-ben. Stílusa a posztimpreszionizmus irányától az expresszionizmus felé mozdult el az 1920-as évek elején. Erőteljes önkifejező erejét pedig a kubizmus síkokban és tömbökben gondolkodó komponálási gyakorlatával igyekezett kordában tartani. Vehemens habitusából táplálkozó festőisége magával ragadta a Nagybányára érkező fiatalokat is. Bár a művésztelep életében csak kis mértékben vehetett részt, mégis a korszak meghatározó pedagógusa lett, annak ellenére, hogy mind Thorma János, mind pedig Krizsán János tartott befolyásának megerősödésétől a tanítványok körében.

Az 1930-as évek elején Ziffer motívumkincse a képszerkezet konstruktív szempontjai szerint némileg átalakult. A figurális kompozíciók helyett festményeinek témája Nagybányára és a környező vidékre korlátozódott, de a korábbi inspirációk, így a francia fauvizmus, valamint a német expresszionizmus tanulságai egyre magabiztosabb és érettebb műveket eredményeztek a tájkép műfajában is. *„Mindig a realizmus híve voltam; összevontam, stilizáltam, a természetnél erősebb színhatásokra építettem fel képeimet, de a valóságtól soha nem tértem el. Tömör formákra, kifejező vonalvezetésre, a színek fokozására törekedtem, a képet nem egyszer díszítő felületnek is tekintettem.”* – vallotta Kozma Elzának 1953-ban.

Ziffer Zazar-partján álló házának virágos kertje ugyancsak ebbe az új tematikába tartozik. A ház mögötti színpompás virágágyások egyre gyakrabban bukkannak fel az életműben. A kert ideális terület a festő lírai habitusából adódó dekoratív piktúrának, a széles ecsettel felviitt, kifejezetten plasztikus formákat kedvelő, zsírosabb festésmódjának. Itt készülhetett a *Virágok a művész kertjében* is, melynek ecsetkezelése, a hideg kékkel alá-

1
2
3

1. Vincent van Gogh: íriszek, 1889
J. Paul Getty Museum, Los Angeles
2. Franz Marc: Kis kompozíció III, 1914
magántulajdon
3. Ziffer Sándor: A festő kertje, 1933
magántulajdon

festett tobzódó színvilága, a felület nyugtalan vibrálása az 1930 körül készült monumentális hangsúlyú tájképeinek közvetlen rokona, a művész gyakran ámulatba ejtő festőiségének érett példánya. *„A kis műteremnek is kék volt a színhangulata - tárta fel Ziffer műhelyitkát a festőtárs Incze János -, a mester palettáján is kék festékből volt a legnagyobb kupac. Mikor új képet kezdett, ezzel kontúrozott, és több képet láttam teljes egészében ultramarinnal megfestve. Ezekre megszáradásuk után ment rá a sárgákkal meg a többi színnel. Az egymást fokozó, kiegészítő színek hatását nagyon változatosra tette az is, hogy a kékre itt-ott lazúrosan, másutt vastagabb rétegben festett rá, néhol hagyta a kéket kikapálni.”*

A „zifferes” hideg kékek és zöldek és ezek erőteljes komplementer kontrasztjai ekkor jelennek meg a konstruktív szerkezetű kompozícióiban. Mesteri megoldásokat talál arra, hogy hogyan fokozza „hideg izzással” az egymás mellett örvénylő mély kobaltok, ultramarinok, lilák és oxidzöldek árnyalatait. De ugyanezt a hatást éri el a meleg színtartományban is, amikor a sárgákba, narancsokba ágyazott vörösek, bordók lángolnak föl. Ziffer ugyanakkor ügyel arra is, hogy ezeket az örvénylő színorgiákat mindig egy jól szervezett, konstruktív képarciturális egységbe illessze.

Kompozícióinak feszültségét tovább fokozza hangsúlyos képkivágásaival. Franz Marc-hoz hasonlóan sokszor csak a természeti motívum egy kis részletére fókuszál, például egy liget aljnövényzetére, egy orgonabokor részletére, vagy ahogy esetünkben két kannavirágra. Ebben a fragmentumban fedezi fel azt az élet-erőt és színbeli szenzációt, amit vehemens, izgatott vérmérséklettel él át, és alkotja meg „Zifferiadáit”. Minden művetete, mellyel a tárgyi valóságot rögtön színjelenséggé írja át.

Kaszás Gábor

